

02

Ma slaapt op de sofa als ik de deur opendoe. Ik schrik er niet eens meer van. Het is bijna geruststellend. Mama thuis op de sofa, dan kan er niets ergers gebeuren.

Ik wil altijd weten waar ze is. Wat ze doet.

Vorige week fietste ze aan de verkeerde kant van de weg toen ik van school kwam. Gelukkig hadden Elke en Myrjem haar niet gezien. Ik had geen idee waar mama naartoe fietste. Ze kwam pas laat thuis en er volgde een fikse ruzie met pa. Alweer.

Dan nog liever ladderzat op de sofa. Ik tel de flessen op het keukenblad. Zes. Kon erger. Ik breng de flessen naar de garage en stop ze in een krat. Er zitten ook lege bierblikjes in. Zuchtend haal ik die eruit.

Ik wandel terug naar de woonkamer. Mama snurkt niet echt. Misschien valt het wel mee?

‘Mama?’ probeer ik.

Ze gromt even en nestelt zich nog wat dieper in de kussens. Zou ze angstdromen hebben? Ik trek het

televisiedekentje over haar heen.

Mijn maag gromt. Tja, voor mij geen pannenkoeken met stroop wanneer ik thuiskom ... Dan maar weer het nooddrantsoen. Ik gris een pak suikervafels uit de keukenkast en neem dat mee naar mijn slaapkamer. Huiswerk maken en lezen tot papa er is. Niet aan mama denken. Nu niet.

Pa eet zwijgend. Ik vind de lasagne heerlijk. Veel lekkerder dan de hutspot die hij vorige week van de supermarkt meebracht. Mama heeft geen honger, dus is alles voor papa en mij. Lekker.

Ma komt bij ons aan tafel zitten en steekt een sigaret op. De rook stijgt in grote kringen op.

‘Kun je echt niet even wachten met roken, Sofie? Smakelijk is anders,’ mort pa.

Ma neemt een extra lange trek en kijkt papa met half toegeknepen ogen aan. Ik eet snel door.

‘Ik woon hier ook, hoor. Ik zit de hele dag alleen. En als meneer binnenkomt, wil hij dat ik naar zijn pijpen dans,’ snauwt mama.

Ik zie dat papa zijn best doet om niet boos te wor-

den. Hij neemt nog wat happen van zijn lasagne. Dan schuift hij zijn halfvolle bord met een zucht naar het midden van de tafel.

Hier komt ellende van. Ik voel het.

‘Wat deed je dan de hele dag, Sofie? Schoonmaken, koken, strijken?’

Ma duwt haar sigaret uit in zijn bord. Het sissen klinkt akelig.

‘Dat gaat je geen bal aan. Ik doe in mijn huis wat ik wil. Jij bent er overdag niet, dus hou je mond,’ sist mama.

Pa kijkt haar aan. Zijn ogen vlammen. Ik eet nog sneller.

‘Alsof jij ooit aan iemand anders denkt,’ zegt hij ijskoud. ‘Je hebt een dochter. Je zou bijvoorbeeld een keer boodschappen kunnen doen en wat te eten klaarmaken. Silke en ik willen best onze eigen boontjes doppen, maar een beetje hulp van jouw kant zou wel gezellig zijn.’

Mama’s gezicht wordt vuurrood.

‘Boodschappen doen? Alsof jij boodschappen doet, Stef! Hoe vaak ga jij winkelen? Wie haalt er elke

middag brood bij de bakker?’

‘Wij zijn verdorie de hele dag op school of aan het werk! Jij ... Ach, laat maar.’

Papa veert op. Hij probeert naar mij te lachen, maar zijn ogen zien er een beetje akelig uit. Alsof hij eigenlijk zou willen huilen. Kan dat? Papa huilt nooit. ‘Silke, heb je nog huiswerk te maken? Moet ik nog iets voor je doen? Je agenda ondertekenen?’ Zijn stem klinkt schor.

Ik schud van nee.

‘Goed, dan ga ik maar.’

Ik slik. Laat hij me nu alweer in de steek?

‘Ik ga naar het voetbalstadion. De ploeg van Sooi speelt zaterdag tegen de leidersploeg. Ik beloofde om even langs te gaan tijdens de training.’

Ma lacht luid.

‘O, moet je weer naar jouw voetbalstadion? Wat moet je daar toch? Je hebt niet eens een zoon.’

Pa antwoordt niet. Hij streelt even door mijn haren. Ma praat steeds luider, tot ze alleen nog maar schreeuwt.

‘Wel, zeg het maar, wie ontmoet je daar? Een of an-

der vrouwtje? Heb je een afspraakje? Met iemand die je boterhammen wil smeren? Is het dat wat je zoekt?' Pa kijkt haar verbaasd aan. Mama ademt zwaar, alsof ze hem elk moment te lijf wil gaan.

Papa haalt diep adem. Niks zeggen, denk ik, niks zeggen.

'Ach,' mompelt hij. 'Tot straks dan maar.'

Ik zit met opgetrokken knieën op de sofa. De televisie staat aan. Mama zit aan de computer. Daar komt narigheid van. Ze probeert websites te bekijken waarover ze die dag in de krant of in een tijdschrift heeft gelezen. Meestal lukt het niet.

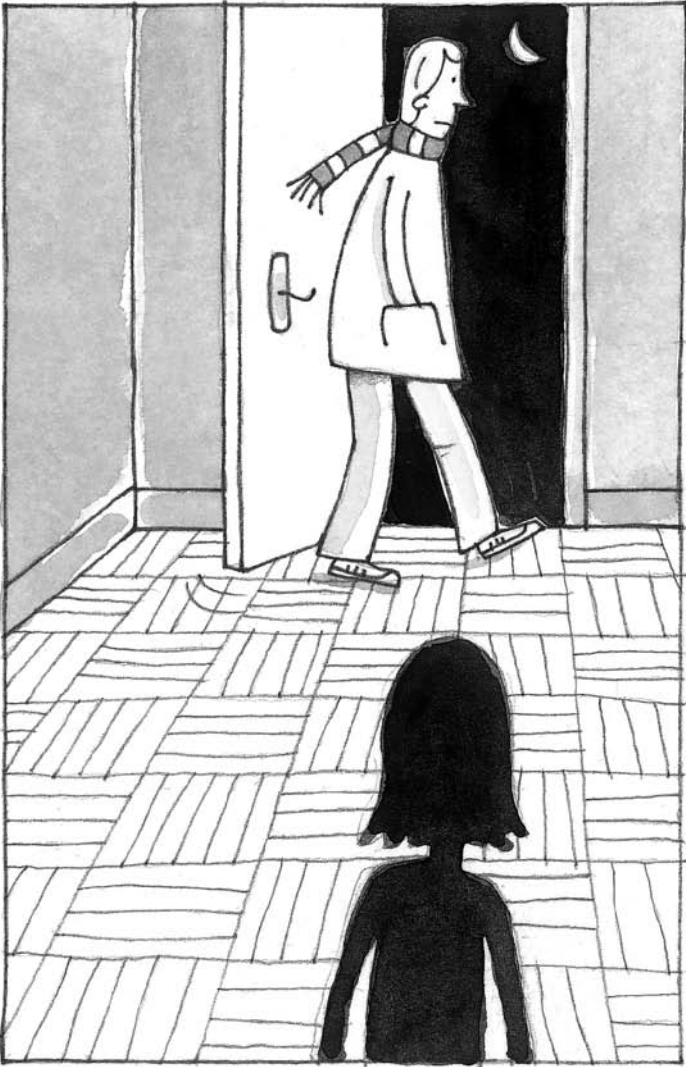
'Verdorie, hoe werkt dat rotting? Silke!'

Ik ga naast haar staan. Ze ruikt naar zeep. De douche heeft haar goed gedaan.

'Je moet eerst je paswoord intikken, ma. Dat heb ik je al honderd keer gezegd. Als je dat niet eerst intikt, kun je niets doen.'

Het kleine briefje waarop ik haar paswoord heb genoteerd, hangt aan het scherm. Ik tik het in.

Ik hap naar adem als de nieuwe schermafbeelding

verschijnt. Een breed lachende papa neemt het hele scherm in. De foto werd enkele jaren geleden gemaakt tijdens een reis naar Oostenrijk. Papa ziet er blij uit: mouwen opgestroopt, blinkende ogen, gebruind gezicht, rugzak op de rug, verrekijker op de borst. Papa zoals ik hem al lang niet meer heb gezien. Wij maken al maanden geen uitstapjes meer ... 'Goed, goed, Silke. Laat me nu maar. Ik weet heus wel hoe het moet.'

Ma blijft naar het beeld staren tot ik weer voor de televisie zit.

'Je bent vast boos op mij, hè, kind.'

Ik kijk verrast op. Ik had niet in de gaten dat mama in de fauteuil naast me was komen zitten. Voor haar op de tafel staat een flesje bier, de dop zit er nog op. 'Pa gaat er altijd lekker op uit. Makkelijk zat! Weglopen als iets niet naar je zin is. Mama mag alles oplossen.'

Ik staar naar het scherm.

'Waarom moet hij elke week naar die voetbaltraining? Alsof hij zo van voetbal houdt. Ik weet wel beter.'

Ik zucht zo diep dat mama het wel moet horen. Ik haat het als ze slechte dingen over papa zegt. Er is niets van waar. Als we bij oom Oswald op bezoek zijn, praat papa vaak met Sooi over zijn voetbalploeg. Hij beloofde om de ploeg te komen aanmoedigen. Ja, papa houdt echt van voetbal. Het heeft geen zin om dat nu te zeggen.

‘Papa heeft wel een beetje gelijk,’ begin ik voorzichtig. ‘Wat bedoel je?’ Haar stem gaat omhoog.

Ik moet voorzichtig zijn.

‘Dat er vaak geen eten in huis is. En geen schone kleren. Papa is de hele dag op kantoor en hij helpt ook vaak in huis.’

Ma zit daar als een standbeeld. Dan grijpt ze zo plots naar het flesje bier dat ik ervan schrik.

‘Ach kind, je hebt het niet getroffen. Al die ruzies. Zelig hoor, zo’n vader en moeder.’

Ik voel woede omhoog kolken. Papa kan hier niets aan doen.

‘Zal ik een glas water voor je halen? Of cola,’ probeer ik.

Ik kijk de andere kant op, want ik ben bang voor

mama's reactie.

Vanuit mijn ooghoeken zie ik dat mama de kroonkurkwipper pakt en het flesje opent. Ze zet het aan de lippen en drinkt er gulzig van. Het bier klotst tegen het glas en in haar mond.

Ik durf pas weer echt naar mama te kijken als ze het lege flesje op de tafel zet.

Ik schrik. Er lopen tranen over haar wangen.

Ma probeert een glimlach. Het lukt niet. Haar mond valt open en ze begint schokkend te huilen.

Wat is dat nu weer? Wat moet ik doen?

'Meisje meisje toch. Je hebt dit niet verdiend, weet je. Kom ...'

Ze trekt me naast zich en legt haar armen om me heen. Ze streelt door mijn haar. Haar adem ruikt naar bier. Ik word er misselijk van.

'Een gekke moeder. Dat is voor niemand leuk. Het spijt me zo!'

Ze begint tomeloos te huilen. Ik leg mijn gezicht op haar schouder. Ik streel nu door haar haar. Het ruikt naar appels, maar de walgelijke biergeur eist meteen alle aandacht op. Ik slik mijn tranen weg.

Arme mama, arme papa, arme ik.

Ma laat me los. Ze droogt haar tranen. Op haar wangen zitten rode strepen.

‘Ik doe er iets aan, Silke. Ik beloof het je. Vanaf morgen drink ik niet meer. Ik drink nu nog één glas rode wijn. Het allerallerlaatste. Ik beloof het.’
Ik krijg hoofdpijn.

‘Je gelooft me toch, lieverd?’

Nee, ik geloof er niets van. Mama belooft dit elke dag wel een keer. Soms zegt ze het ’s ochtends voor ik naar school vertrek. Maar als ik van school kom, zit ze meestal als een zatte zombie in haar pyjama in de keuken. Geen eten, alleen lege flessen op de tafel.

‘Vanaf morgen wordt alles anders. Je zult het zien. Morgen ga ik boodschappen doen. Wat wil je eten? Bloemkool in witte saus met lamskoteletjes. Ja toch?’
Ik ben verrast dat mama mijn lievelingskostje nog kent. Ik krijg het water al in de mond. Maar ik weet wel beter. Morgenavond eet ik wat papa heeft gekocht: rosbief met tomatensaus uit een aluminium verpakking.

‘Morgenmiddag begin ik met de grote schoonmaak.

Eerst de zolder. Tegen het einde van de week ben ik klaar met de kelder. Dan kunnen we in het weekend een uitstapje maken. Of oom Oswald opzoeken.'

Ach ...

'Weet je wat? Zeg nog niets tegen papa. Het moet een verrassing worden. Afgesproken?'

Ik haal de schouders op.

'Goed hoor,' mompel ik.

Mama staat op en loopt naar de barkast. Ze kijkt er wat ongerust in en klapt de deurtjes weer dicht. Dan gaat ze naar de boekenkast naast de televisie en pakt een fles wijn.

Met een geforceerde lach kijkt ze me aan.

'Nog net twee kleine glaasjes. Dan is de fles leeg en vanaf morgen voor mij alleen nog cola en water,' lacht ze.

Mijn keel zit dicht. Ik kan niet doen alsof. Maar ze ziet het niet. Ze ziet mij niet.